

William Pfaff

Az amerikai elnökjelöltek és a valóság

Amerikában lassan egy éve folyik a 2006. évi kongresszusi választások előtt megkezdődött 2008-as elnökválasztási kampány. Mindkét párt jelöltjei elveszítették már emberi vonásaik jó részét, ha ugyan nem a többségét, és egyre inkább egy olyan szintetikus műanyaghoz hasonlítanak, amely inkább a virtuális valóságot, mint a valóságos nemzeti és nemzetközi társadalmat bemutató véleményeket szolgáltatja meg. Ennek a két hónapos, kényszerű kampánynak az eredményeként néhányan a jelöltek közül furcsa – kontrolálatlan vagy egyéniségükhöz nem illő – viselkedési szokásokat kezdenek felvenni: ilyenek Hillary Clinton mesterkélt mosolya vagy Ralph Giuliani telefonbeszélgetései.

<http://www.valosagonline.hu/index.php?oldal=cikk&cazon=990&lap=0>

Amerikában lassan egy éve folyik a 2006. évi kongresszusi választások előtt megkezdődött 2008-as elnökválasztási kampány. Mindkét párt jelöltjei elveszítették már emberi vonásaik jó részét, ha ugyan nem a többségét, és egyre inkább egy olyan szintetikus műanyaghoz hasonlítanak, amely inkább a virtuális valóságot, mint a valóságos nemzeti és nemzetközi társadalmat bemutató véleményeket szolgáltatja meg.

Ennek a két hónapos, kényszerű kampánynak az eredményeként néhányan a jelöltek közül furcsa – kontrolálatlan vagy egyéniségükhöz nem illő – viselkedési szokásokat kezdenek felvenni: ilyenek Hillary Clinton mesterkélt mosolya vagy Ralph Giuliani telefonbeszélgetései.

Úgy fest, mintha valamiféle túlvilági, testetlen, már-már örületközeli állapotban lebegnének a hallgatóság vagy a televíziós stúdiók felett, amikor meggyőződés nélküli arccal válaszolják meg ezerszer is ugyanazokat az értelmetlen kérdéseket. És ez várhatóan így folytatódik a jövő év novemberéig. Az elnökválasztási kampány megpróbáltatása nem élő embernek való, de még kísérleti patkánynak sem.

Olyan jelenség ez, amelyet még Marx sem látott előre, hiszen az ember ilyen mértékű

elembertelenítése a posztmodern kapitalizmusban elképzelhetetlen volt egy tizenkilencedik századi gazdasági vagy politikai rendszerben. Manapság azonban az Egyesült Államok, – a Legfelsőbb Bíróság ama döntésével, miszerint a televíziós politikai reklámra költött pénz alkotmányosan védi a szólásszabadságot – olyan elnökválasztási iparágat hozott létre, amelyben az egyetlen cél a profitnövelés és semmi köze nincs az elvekhez.

Ha valamilyen elv mégis túléli ezt a procedúrát, akkor az csak azzal magyarázható, hogy az Isten még nem vette le a kezét az amerikai népről.

A választási ipar úgy van kitalálva, hogy a kezdetben teljesen normális emberekből gólemeket (hogy a rabbinikus irodalmat idézzük) vagy Dalek-klónokat (a brit popkultúra-hagyományban) gyártson. Ezek formájukban az emberre hasonlítanak, és mások úgy néznek rájuk, mint emberekre, valójában azonban csak bábúk: agyukat és erkölcsi tartásukat a választási ipar plasztikai sebészei egész egyszerűen kioperálják belőlük.

Olyan, eredetileg egymástól különböző jellemű és intelligenciájú embereket vetnek alá ennek a procedúrának, akik elég óvatlanok vagy bátrak ahhoz, hogy az Egyesült Államok elnökségére pályázó demokrata jelöltté akarjanak válni (hogy ezt a pártot vegyük példának), hogy egy olyan választói közösséget akarjanak képviselni, amely 2004-ben túlnyomó többségében az iraki háború ellen és a kivonulás mellett szavazott, a mellett, hogy az amerikaiak ne szóljanak bele távoli országok dolgaiba.

Ezeknek az embereknek eredetileg megvolt a maguk meggyőződésük, hogy miként érhetik el ezeket a célokat. A választási ipar azonban a maga uniformizáló módszereivel olyan embereket farag belőlük, akik mindenről ugyanazt mondják.

Irakról például minden olyan jelölt, akit a washingtoni sajtó és az országos sajtó vezércikkírói mint megválaszthatót előre kiszelektáltak, azt mondja ma, hogy az Egyesült Államoknak jelentős katonai erővel ott kell maradnia Irakban vagy a közeli régióban, nemcsak a 2008-as, hanem a 2016-os választások után, – tehát még két elnöki cikluson túl is– hogy megakadályozzák a káosz kialakulását, megakadályozzák, hogy Irak terrorista tűzfészekké és kiképző tereppé váljék. Támogatni kell a demokratikus kormányt, központosítani (vagy decentralizálni) kell a hatalmat Irakban (a látszólagos nézetkülönbség ez ügyben lényegtelen, mert olyan témáról van szó, amelyet esetleg az irakiak maguk kívánnak eldönteni), támogatni kell a regionális stabilitást, melyet az Egyesült Államok Irak megszállásával lerombolt, meg kell védeni Amerika érdekeit az Arab-öbölben, Izraelt Irántól, Szíriától és talán adott esetben a palesztínoktól.

Mindez nagyrészt egybeesik a Bush-adminisztráció programjával (talán a kínzással szembeni tolerancia kivételével), és tükrözi a washingtoni politikai elit konszenzusát, mely konszenzustól való legkisebb eltérés esetén a választási ipar kizárja az adott jelöltet az esélyesek sorából. A konszenzust elutasító jelöltet azon nyomban

erélytelen vezetőnek, polititikáját felelőtlennek kiáltják ki, aki alkalmatlan az elnöki pozícióra.

A probléma a mai amerikai külpolitikában az, hogy egyfajta ideológiai ortodoxia lett úrrá a politikai eliten és a politikával foglalkozó értelmiségen, és ezt az ortodoxiát ma rákényszerítik mindenkire, aki bele akar szólni az országos politikába Washingtonban vagy a médiában. Az a látszólagos vita, ami vasárnap reggelenként a televízióban, az országos sajtóban vagy a Kongresszusban folyik, valójában vásári bohózat, komoly tartalom nélkül: tulajdonképpen mindkét oldal ugyanazon az oldalon áll.

Ha külföldről hallgatjuk őket, nem is tudjuk, hogy vitatkoznak, mert teljesen belterjessé váltak. A külső valóság, abban a formában, ahogy mások látják, érzik és elszenvedik, nem érdekli őket.

(William Pfaff honlapja)